

Milí bratři a sestry,

každá doba s sebou nese svoje výzvy. Jednou z těch výzev je jistě adventní čas, do kterého vstupujeme.

Prorok Jan Křtitel měl zvláštní úkol: byl pověřen, aby volal k pokání a ke křtu na odpuštění hříchů. Nevycucal si to z prstu. Ve zcela konkrétním dějinném čase a na konkrétním místě se k němu stalo slovo Boží.

S tou výzvou k pokání souvisí ohlášení Božího příchodu. Cituje přitom proroka Izajáše. Má tedy lidi připravit na velmi vzácnou návštěvu. Boží návštěvu. Připravte se na to a odstraňte vše, co mu stojí v cestě. Jan nebyl zrovna uhlazeným prorokem. Byl to bouřlivák. Někoho takového bychom dnes nejspíše nesnesli. To ohlášení těch budoucích věcí je u něj zarámováno Božími soudy. Ale ruku v ruce s těmito soudy má přijít právě také ona vzácná návštěva. Jdeme vstříc velkému a rozhodujícímu setkání. Chystá se něco velkého. Dokonce má každý tvor užít spasení Boží. Pro člověka z toho ale něco plyne.

Přípravou k tomu Božímu příchodu má tedy být pokání a Janův křest. To se neobejde bez nahlédnutí do vlastního nitra. Odstraňte ve svých srdcích všechny bariéry, všechno nedobré, co by vám mohlo při setkání bránit. Dejte svoje životy do pořádku. Vyčistěte a vymeťte z nich všechno, co by vám mohlo být překážkou v tom, abyste jeho slova slyšeli a přijali. A Jan k tomu přidá právě ono prorocké přirovnání. Když někdo staví cestu, musí odstranit spoustu hlíny, srovnat povrch, aby ta cesta byla rovná. Srovnat všechny nerovnosti a terénní vlny. Zasypat a vyspravit každý výmol. Něco takového udělejte i se svým srdcem, se svou duší. Srovnejte vše co je tam nerovné a křivé.

Na Janovo prorocké zvolání se dostaví lidská reakce. Lidé vycházejí, aby se dali pokřtít. Jenže považte - uslyší: Plemeno zmijí. To je drsné. Ježíš takto oslovil farizeje. Ale proč tohle mají slyšet od Jana celé zástupy? Proč jim hned hrozí Božím hněvem? Navíc, když čteme, že přece poslechli; že přicházejí, aby se od něj dali pokřtít? Tak proč on na ně takhle? Tušil snad, že mnoho z nich touží jen po vnějším obřadu? Možná. Přesto to neznamená zastrasování ani výhrůžky, jakkoli nám to tak může znít. Znamená to jen dobře míněné varování pro ty, kteří se na tu Boží návštěvu odmítnou připravit, pro ty, kteří si budou pyšně a pokrytecky namlouvat, že se mnou je všechno v pořádku a navíc budu brzy pokřtěn. V mém životě je přece všechno dokonale srovnáno. Nikde mi nic nevyčnívá ani netrčí. Ti musí počítat s Božím hněvem.

Čiňte pokání a dejte se pokřtít na odpuštění hříchů. Jan křtil v řece Jordánu. A ten křest v Jordánu vlastně znamenal ujištění: Přicházíš – li s upřímným srdcem a je – li tvoje pokání upřímné, pak jsou všechny tvoje hříchy a viny odstraněny tak jako když voda odplavuje špinu z těla. Ano. Naše lidské životy někdy připomínají opravdu skládku odpadu, kterou je potřeba vyčistit a tu nečistotu odstranit. A je to možné. Každý hřích, každá chyba a vina jde odstranit, odpustit. Nemusíme se v té nečistotě utopit a udusit. I nakonec v tom slově odpuštění je ukryta ta představa špinavé vody, která se odpustí - jako když se vytáhne špunt - a ona odeče pryč.

S pokáním je spojena lítost. O mnoha lidech v Bibli čteme, že litovali před Bohem toho, čeho zlého se dopustili. Král David těžce litoval svého hříchu, Petr, který Pána Ježíše zapřel, plakal hořce. Pavel poté, co se obrátil, několik dní nejedl. Marnotratný syn litoval toho, že odešel od svého otce.

Ale pokání je ve skutečnosti čímsi mnohem větším, nežli jen to, že litujeme svých hříchů a vin. Pokání znamená se od toho všeho odvrátit. Odmítnout to. Pokání je něco jako čelem vzad. Pokání je to, že se marnotratný syn rozhodne: Vstanu a půjdu ke svému otci... a taky to udělá. Kdyby jen seděl a plakal, tak by neměl žádnou naději. Ale on něco udělá. Vstanu a půjdu... a vstane a jde.

Určitě jsme tento tón ani v tom našem oddíle od Jana nepřeslechli. Pokání musí nést ovoce. Po těch jeho tvrdých slovech to vypadá, že jsou jimi lidé zaskočení. Co máme dělat? Co máme dělat, aby ten křest nebyl jen prázdným obřadem? Abychom jen planě nevyhlašovali, že jsme přece děti Abrahamovy, ale jinak nic?

A Jan jim odpovídá: Myslete na druhé. Neřekne jim, že se mají víc modlit nebo se postit. Ale řekne jim: Naučte se dělit o to, co máte. Když máte dvoje oblečení a potkáte chudáka, který nemá nic, tak mu to jedno dejte. Když má někdo hlad, tak mu dejte najíst. Sociální program. To, že myslíme na potřebné a je to součást naší kultury, je dědictvím živého křesťanství.

Dále tuto otázku pokládají výběrčí daní a vojáci. Tedy lidé, kteří rádi své bližní okrádali a ti, kdo měli v popisu práce násilí a válku. Co máme dělat my? A Jan jim řekne: Nikoho neokrádejte. Vojákům pak: Nikoho nemučte. Spokojte se se svým žoldem. Všimněme si, že neřekne: žádáte o křest pokání, tak musíte opustit povolání výběrčích a odložit vojenskou uniformu, protože jsou to povolání nemravná - a žít se něčím jiným. Římské daně umožňovaly hospodářský život i v Izraeli. A voják přece není jenom ten, který vraždí a znásilňuje, ale taky ten, kdo brání slabé a bezbranné, třeba někdy i silou, když to jinak nejde. Pro každého má Jan radu co dělat, nebo naopak co nedělat - aby to pokání nebylo jen falešným cirkusem, jen zbožným a pokryteckým divadýlkem, po kterém jde život zase dál úplně stejně jako předtím. To vše směřuje k tomu, aby ti kteří pak prošli křtem, byli těmi, kteří budou dělat všechno proto, aby nikdo nehladoval ani netrpěl, nebyl utlačován a podváděn a nebyl sám....

Možná byli starověcí lidé více zvyklí přijímat tvrdší slova a výzvy. Vypadá to, že výsledkem toho Janova působení nakonec opravdu není strach a hrůza z Božích soudů. Jsou to nadějná očekávání. I navzdory varování toho drsného proroka a kazatele vynikne jeho radostná zvěst. Někteří s ním dokonce spojí svá mesiášská očekávání. Ale proti tomu se Jan jasně vymezí. Ne, to já opravdu nejsem. Za mnou přichází někdo mnohem větší...

Co máme dělat? Ještě na jiných místech ta otázka zazní. A vždy je to v okamžicích, kdy jde o věci zcela zásadní. Takto se zeptá muž v podobenství o boháči a stodolách. Ale on se tam ptá jenom sám sebe, své duše: Co budu dělat, vždyť nemám kde složit úrodu. Pak si sám odpoví: postavím stodoly větší a budu si klidně žít, jíst, pít. Jenže slyší to Boží: ty blázne ...

A konečně - ještě jednou tato otázka zazní, a sice jako reakce na první křesťanské kázání v dějinách od apoštola Petra ve Skutcích. Tam jsou lidi zasaženi evangeliem a takto se ptají. A dostane se jim odpovědi: „Obráťte se a každý z vás ať přijme křest ve jménu Ježíše Krista na odpuštění hříchů a dostanete dar Ducha svatého...“ Janovo kázání je výzvou k pokání na odpuštění hříchů. Kázání Petrovo je proneseno již v čase plného uskutečnění Boží spásy v Kristu. Dejte se pokřtít – nejen křtem Janovým, ale křtem ve jménu Pána Ježíše Krista. Toto pokání a tento křest není jen očištěním a odplavením vin, ale je mostem na druhý břeh, je napojením na živého, vzkříšeného Ježíše Krista.

Co máme dělat? Co mám dělat já? Zvláště teď, na prahu adventu? Co by asi Jan, ten bouřlivák, řekl nám? Co by asi poradil mně? Zkusme o tom přemýšlet každý sám u sebe.

Možná jsme mnozí přišli na ledacos, co v nás samých není dobré. Co chceme opustit, od čeho třeba nemáme sílu se odvrátit... Možná bychom svůj život rádi spojili s živým Ježíšem a ještě jsme to neudělali..... Právě advent může být příležitostí k tomu, abychom se posunuli dál na své duchovní cestě... Na cestě k Bohu i k druhému člověku. Máš – li tedy člověče pocit, že bys měl udělat právě tohle, udělej to.... Brzy budou vánoce. I náš Pán Ježíš Kristus přichází a nese pomoc a radost každému. To v něm Pán Bůh odplavuje a odpouští všechny naše viny. To skrze něj nás Bůh Otec přijímá zpátky, nás, ztracené syny a dcery. A daruje nový život. Amen. Modlitba: *Díky Pane, za tvou návštěvu v našem světě. Díky, že smíme začínat znovu když něco zkažíme. Díky za tvoje odpuštění a za novou jistotu tvé milosti, kterou smíme opět prožít u tvého stolu. A prosíme, otevírej naše oči pro potřeby našich bližních. Abychom rozpoznávali a věděli, co máme a můžeme pro druhé dělat. Amen.*